



Jungfru Marie Kyrkogångs dag/ Kyndelsmässodagen - 2019 Åke Malander (ELBK)

Introitus Psalm 84, Gt och Ep Mal 3:1-4, , Ev Luk 2:22-32, II Joh 1:16-18, Aftonsång Psalt 100:1-5

Vår käre Frälsare, liksom du den gången kom till helgedomen buren på din mors armar, så kom idag till oss genom Ordet och sakramentet och rena oss från all vår synd. Uppenbara för oss din nåd och sanning. Skänk oss salighetens kunskap om syndernas förlåtelse. Amen.

Som predikotext läser vi idag ur Johannes 1: 16-18.

Av hans fullhet har vi alla fått och nåd för nåd. Genom Mose blev lagen given, nåden och sanningen blev till genom Jesus Kristus. Ingen har någonsin sett Gud. Den Enfödde Sonen som är i Faderns sköte har uppenbarat honom.

Fyrtio dagar efter jul firar vi nu Jungfru Marie Kyrkogångsdag (eller Kyndelsmässodagen), och den ger oss ett lärorikt och trösterikt exempel på vad predikotexten ur Joh. 1 vill säga oss. Den hör visserligen till de mindre högtiderna i kyrkoåret (sådana saknar oktav), men den är icke desto mindre en dag bräddfyllt av nåden och sanningen. Evangelietexten läser vi ur Lukas 2, om hur Jesus bärs fram i templet. På åttonde dagen hade han blivit omskuren, och nu då han är fyrtio dagar gammal bärs han alltså fram av sina föräldrar, Josef och Maria, i enlighet med det som var befallt i Herrens lag. Det som här är aktuellt är dels föreskriften i 2 Mos 13 om att allt förstfött tillhör Herren, dels vad som stadgas i 3 Mos 12: ”Säg till Israels barn: När en kvinna blir havande och föder en pojke, skall hon vara oren i sju dagar, lika många dagar som vid sin månadsrening skall hon vara oren. På åttonde dagen skall hans förhud omskäras. Sedan skall kvinnan stanna hemma i trettiofyra dagar, under sitt reningsflöde. Hon får inte röra vid något som är heligt och hon får inte heller komma till helgedomen förrän hennes reningsdagar är över.” Så var det stadgat i den lag som Gud gav åt Israel.

Genom Mose blev lagen given. Genom Mose, inte av Mose; lagen är Guds heliga, okränkbara lag, som innefattar dels den moraliska lagen för alla människor i alla tider, dels förbundsreglerna för det gamla Israel. Lagen kunde dock inte hjälpa oss, den förmådde inte rena oss från vår synd, den tvärtom förkunnar Guds vrede och dom över synden.

Det vi läser om idag var alltså två olika lagar som hade sin tillämpning, och Maria, som ju levde i det gamla förbundet, följer naturligtvis föreskrifterna i Mose lag. Här är det nu inte den moraliska lagen utan den del som vi kallar ceremoniallagen, och den gäller inte oss kristna. Vi som ju lever i det nya förbundet är fria från dess regler och föreskrifter, vilket vi förstår av Hebr 9:10; ”*Jämte stadgar om mat och dryck och olika slags dop är det köttsliga stadgar som gäller intill tiden för en bättre ordning.*”

Varför är då vi fria från dessa stadgar? Enklaste svaret är väl: Därför att Nya testamentet säger att det är så. Men du kanske tänker: Gäller inte allt Guds Ord i all evighet? Nej, allt hos Mose, t.ex. lagen om barnaföderskors rening, gäller inte i all evighet, utan ”intill tiden för en bättre ordning”. Detta innebär inte att Guds Ord blir upphävt. Kristus har inte kommit för att upphäva lagen och profeterna utan för att fullborda. Genom sin närvaro i Jerusalems tempel denna dag fullbordar han lagen och profeterna i detta stycke. Lagen är uppfylld och fullbordad. Att ordet ändå står kvar är till undervisning för oss. I och med Jesus Kristus har tiden för den bättre ordningen kommit, nu behövs inte längre några reningsceremonier.

Här måste nog några ord sägas om den gamla sed som kallades Kyrktagning.

Det var en form av återupptagande av en barnaföderska i kyrkans gemenskap sex veckor efter födseln. Den var föreskriven i 1686 års kyrkolag och levde vidare ända in på 1900-talet. Den hade egentligen inte med dagens ämne (3 Mos 12) att göra. Den avsåg *inte* någon rening. Tyvärr kom den dock rätt allmänt att uppfattas så och även uppblandas med många underliga föreställningar och förbud. I 1942 års handbok fick den benämningen En moders tacksägelse, vilket ju även är vad den skulle vara.

Nåden och sanningen blev till genom Jesus Kristus. Lagen förmådde, som vi sa, inte åstadkomma någon rening från synden. Likväl finns denna rening. Synden är borttagen, synden är fullkomligt utplånad, inte genom lagen utan genom nåden och sanningen, genom Guds Lamm som borttar världens synd. Lagen hotar, nåden och sanningen botar.

Orsaken att vi firar denna söndag är inte händelsen i sig, sådant var en alldaglig företeelse i Jerusalem, utan att det är Jesus och hans mor som följer även denna stadga i lagen – ”*född av kvinna, ställd under lagen för att friköpa dem som stod under lagen, så att vi skulle få barnarätt.*”

Den verklighet som Mose stadgar riktar sig mot är människans syndafördärv, arvsyndens verklighet. Syftet med dessa stadgar var att för människorna tydliggöra Guds helighet och människans syndfulla natur. Konung David bekänner i Psaltaren 51:7 ”*Som syndare är jag född; i synd blev jag till i min moders liv.*” För alla nyblivna mödrar av Israel folk var de föreskrivna offren en lagens gärning, en rening från kultisk orenhet (märk väl: inte synd i moralisk mening), men liksom alla ceremoniallagens stadgar var de även ett vittnesbörd och en påminnelse om en annan och djupare orenhet, synden som står under Guds vrede och utestänging, inte från kultgemenskapen, utan från himmelen.

För oss människor gäller Rom 3:23: ”*Alla har syndat och saknar Guds härlighet*”. Denna sanning gäller också Jesu mor Maria, **men den gäller inte hennes barn, Jesus**. När detta barn, Gud och människa i **en** person, bärs fram här idag då är det templets största stund. Templet är ju Herrens tempel, och Jesusbarnet är just denne Herre som alla Israels barns offer enligt Mose stadgar varit riktade till: Just den Gud som är den ende sanne Guden och som har all den härlighet som människan saknar.

När nu Jesus, Guds och Marias son, som ett litet spädbarn bärs fram i templet, sker det därför att han är i färd med att utföra sitt försoningsverk. Han skall i människans ställe fullkomligt uppfylla lagens krav, något som vi människor inte kunnat göra sedan synden genom Adam kom in i världen. Här är det något helt annat som sker än vad som tycks ske inför de människors som bevittnar händelsen. Barnet är Han till vars ära templet är byggt. Han kommer nu buren hit därför att han skall frälsa människosläktet undan Guds vrede. Guds vrede över människans synd ska på Golgata träffa denne Jesus från Nasaret.

Av hans fullhet har vi alla fått och nåd för nåd. Därför att det lilla barnet som bärs fram i templet **är den han är** får vi denna söndag fira gudstjänst. Ja varje gång vi firar gudstjänst är det på grund av att denne, Guds och Marias son, har fullföljt sitt tunga uppdrag att bringa försoning mellan Gud och människa. Av nåden allena är vi frälsta, inte genom laggärningar

Är det underbara synligt för alla människor i Jerusalem denna dag? Är det uppenbart för var och en att detta är Guds Son? Nejdå, Guds frälsningsverk sker i all obemärkthet mitt i denna världens dagliga bestyr. Där var dock två åldriga människor, som av den Helige Ande upplysts om det stora som sker: Simeon som vi läste om i dagens text och profetissan Hanna som vi läste om i evangelietexten söndagen efter jul.

Simeon var en rättfärdig och gudfruktig gammal man som väntade på Israels tröst. ”*Den Helige Ande var över honom*” står det i texten. Likaså att ”*den Helige Ande hade uppenbarat för honom att han inte skulle se döden förrän han hade sett Herrens Smorde*”. Vidare står det att ”*han kom genom Anden till templet*”. Simeon leds av den Helige Ande och därför tror han på Skriftens ord som han känner sedan barndomen, det ord som utlovar en frälsare för Israel och för alla folk, t.ex. ur Jer 31 ”*Se dagar ska komma säger Herren, då jag ska sluta ett nytt förbund med Israels hus och med Juda hus*”. Detta nya förbund bygger inte på att människan uppfyller Guds lag enligt Mose stadgar. Det nya förbundet bygger på att det lilla barnet Jesus är den om vilken skriften nu kan säga (Hebr 9:12): ”*han har, inte med bockars och kalvars blod utan med sitt eget blod, en gång för alla gått in i helgedomen och vunnit en evig förlossning*”.

Simeon ser det som inte är synligt för vår vanliga synförmåga, det som inte kan förstås med det vanliga förnuftet. Han är genom Guds Ord upplyst om vad hans ögon ser. Den Helige Ande har upplyst hans hjärta om att barnet som han får ta i sin famn är hans Frälsare och Saliggörare. Vi vet inte om Simeon fick leva någon längre tid efter att han hållit sin frälsare i sina armar. Oavsett om hans återstående tid på jorden var kort eller lite längre så gäller hans ord att han nu är beredd. Han kan ”konsten att dö”. Han vet att: ”*Herre, nu låter du din tjänare fara hädan i frid efter ditt ord*”. Han har inför sina ögon fått skåda inte bara ett salighetens hopp för egen del utan han har fått skåda Guds ”*salighet som du har berett åt alla folk. Ett ljus till hedningarnas upplysning och en härlighet för ditt folk Israel*”.

Ingen har någonsin sett Gud. Den Enfödde Sonen, som är i Faderns sköte, han har uppenbarat honom. Av det vi ser och läser om denna dag uppenbaras att Gud är den helige och rättfärdige Guden, som straffar

synder och överträdelser. Hans heliga lag måste uppfyllas till punkt och pricka, all synd måste få sitt rättmätiga straff. Syndens lön är döden. Men vi ser något mer. Av det vi ser och läser denna dag uppenbaras att Gud är den nådige och barmhärtige Guden som förlåter synder och missgärningar. Han tillräknar oss inte våra överträdelser – dem lät han en gång för alla vila på Sonen, på honom som denna dag bars fram i syndares ställe. För hans skull är Gud nu vår käre Fader i himmelen. *”Så älskade Gud världen att han utgav sin enfödde Son, för att var och en som tror på honom inte skall gå förlorad utan ha evigt liv”*. Detta vet uppenbarligen också Simeon. Guds goda avsikter med människan är inte begränsad till Israel efter köttet utan till hela världen. Guds folk Israel är hela hans osynliga kyrka av troende människor över hela jordens krets som förtröstar på förlossningen genom Jesus Kristus.

Därför får vi i dag dela den stora glädje som Simeon uttrycker inför det som Gud uppenbarat för honom. Herrens härlighet kringstrålar också oss. Från det lilla barnet i Simeons armar strålar ett nådens ljus som suddar ut det mörker som vi i vår syndiga skröplighet far så illa av. Även vi får med förtröstan se på Jesus Kristus. Han har burit straffet även för våra synder. Gud vill låta även oss vandra här i livet, i vårt dagliga kall, i frid efter sitt ord. Han vill ta vår hand och lära oss konsten att dö i förtröstan på Kristus, i frid efter sitt ord. Och ännu den dag som idag är säger han till oss i avlösningens ord: *”Dina synder är dig förlåtna”*. Han bjuder oss åter och åter att höra evangeliets ord. Han låter sin kyrka samlas kring de heliga sakramenten, till frälsning och salighet för oss arma syndare. Lovat vare Herrens Jesu Kristi namn. Amen.

Vår käre Gud och Fader, du som straffar synder och överträdelser, du som förlåter synder och missgärningar, vi tackar dig att Jesus Kristus i vårt ställe gått in under lagen och fullkomligt uppfyllt alla lagens bud och förpliktelser, att han fullgjorde vad vi borde och blev vår rättfärdighet. Amen.